

[Hanne Budtz.]

den er det også vanskeligt om hverdagen.

Vi kan udmærket gå ind for det foreliggende lovforslag, ikke mindst da det jo er henlagt til afgørelse i de enkelte kommunalbestyrelser, i hvilket omfang man vil benytte sig af lukkebestemmelsen. Men det må være uden ulempe for forbrugerne, og desuden går jeg da ud fra, at det rent faktisk vil ske efter forhandling med de pågældende interesserede organisationer.

Selv om den højtærede handelsminister muligvis ikke ønsker nogen principiel drøftelse af mælkeordningen, er dette en ændring i princippet om, at der altid skal være mælk til disposition for salg til forbrugerne, et princip, som efter min opfattelse er et væsentligt led i hele monopolordningen, og selv om den oprindelige monopolordning havde sin ganske særlige begrundelse i datidens forhold, synes jeg ikke, jeg kan undlade på mit partis vegne at komme med et par bemærkninger om ordningen.

Alt forandrer sig, alt udvikler sig, og jeg vil gøre opmærksom på, hvad mit partis daværende ordfører, hr. Poul Claussen, bemærkede om den nye mælkelov allerede i 1957, da vi ønskede at ophæve denne monopolordning, som der jo ikke er nogen begrundelse for i dag. Når man jævnligt har praktiske erfaringer — for mit vedkommende fra Storkøbenhavns kommunale mælkeudvalg — kommer man til den erkendelse, at så længe det er et kommunalt udvalg, der skal træffe en afgørelse, som ellers helt naturligt hører hjemme i det private erhvervsliv, bliver ordningen tungt arbejdende. Det er urimeligt, at et kommunalt udvalg skal træffe afgørelser af rent forretningsmæssig karakter om private firmaers forhold — meget ofte forhold, som udvalget jo ikke har nogen forudsætninger for at bedømme — og det er klart, at sådanne afgørelser sker med større sendrægtighed. Det kan ikke være økonomisk rigtigt for de pågældende engrosmejerier, hvad enten det drejer sig om indførelse af brune mælkeflasker, mælk i papemballage o.s.v.

eller det drejer sig om fatsættelse af priser i det hele taget.

Det er da i høj grad også forbrugersynspunkter, der bør gøres gældende, når man skal se på, om man kunne formå den højtærede handelsminister til at undersøge, om der var et grundlag for at ændre hele denne ordning. Så længe man har den mere tunge ordning med kommunalbestyrelser eller kommunale udvalg til at træffe afgørelse, er det klart, at forbrugerne ikke lige så hurtigt, som naturligt er, får mulighed for at vælge en ny mælkesort, der kan være kommet frem. Som et praktisk eksempel her fra landet kan man tage, at mange forbrugere efterspørger en forholdsvis ny surmælk, nemlig crème fraîche. Officielt er tilladelse til at forhandle den endnu ikke givet, men i praksis kan man købe den hos enkelte mejeriers leverandører. Jeg tænker også på, hvordan man i udlandet har set flere nye yoghurttyper med forskellig frugtsmag komme frem; dem kender vi ikke i Danmark endnu, men de er udmærkede at få frem, og også den slags ting ville komme meget hurtigere på markedet, hvis det var de enkelte engrosmejerier selv, der fik lov til at bestemme.

Endelig er der et meget vigtigt forbrugersynspunkt: efterhånden som så mange mælkesorter forhandles i papemballage, ville det efter min opfattelse være højt naturligt af hensyn til forbrugerne og især de selverhvervende — hvad enten det drejer sig om husmødre eller enlige mænd eller kvinder — som nu skal styrte ud og købe ind: meget ofte lige før lukketid, og som bliver tvunget til at købe ind i mange forskellige forretninger, om de kunne købe de forskellige mælkeprodukter i papemballage i flere arter forretninger.

Jeg vil gerne spørge den højtærede handelsminister, om han med udgangspunkt i det foreliggende lovforslag og i det hele taget i de forhold, jeg her har fremhævet, ikke ville finde tiden inde til at undersøge, om vi kunne ophæve denne monopolordning.